

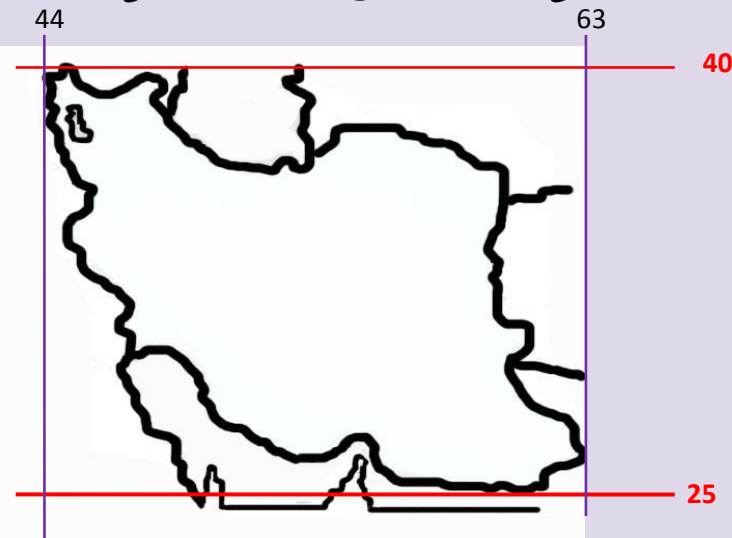
۱ جغرافیای طبیعی را تعریف کنید ؟
به مطالعه ساختار و پراکندگی پدیده های طبیعی سطح زمین پرداخته و در پی یافتن راه حل هایی جهت رفع مشکلات محیطی است.

۲ موقعیت جغرافیایی را تعریف کنید ؟
محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است.

۳ موقعیت جغرافیایی هر کشور از چند نظر قابل مطالعه است ؟
موقعیت ریاضی یا مطلق و موقعیت نسبی
به عنوان مثال :

**کلاس شما چند ردیف نیمکت دارد؟ چند ستون دارد؟ شما در کدام ردیف و ستون کلاس نشسته اید؟
با مفهوم موقعیت مطلق یا ریاضی سروکار دارد.**

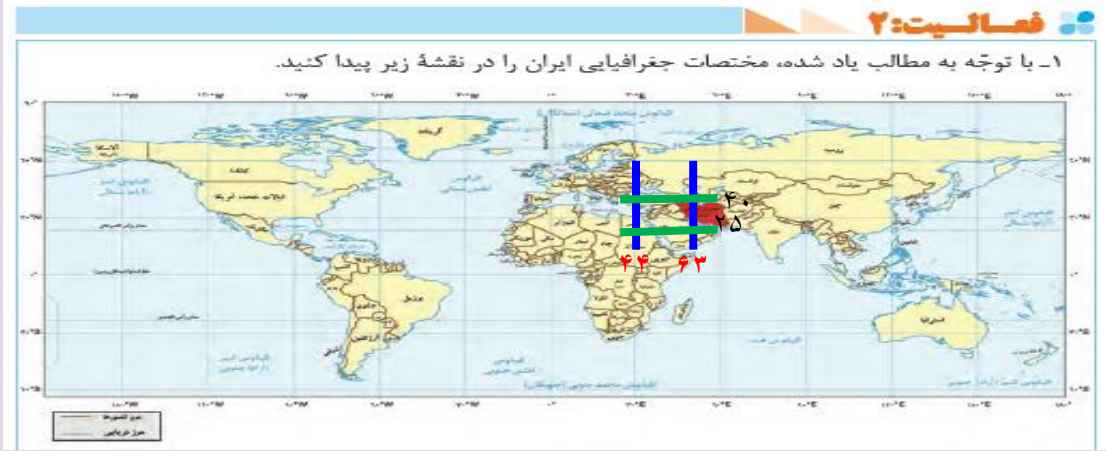
۴ موقعیت مطلق یا موقعیت ریاضی را تعریف کنید ؟
محل دقیق هر پدیده یا مکان ، با توجه به طول و عرض جغرافیایی ، موقعیت مطلق یا موقعیت ریاضی آن محل است.

۵ ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدله نیمکره شمالی قرار گرفته است.

۶ ایران در ۴۴ تا ۶۳ طول شرقی واقع شده است .

۷ گسترش ایران در عرض های جغرافیایی چه فایده ای به همراه داشته است ؟
تنوع آب و هوایی منجر شده است .
این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

۲- فرض کنید بتوانیم موقعیت جغرافیایی ایران را تغییر دهیم. با توجه به موقعیت‌های ریاضی جدید، شرایط آب و هوایی و ... را در این دو حالت بررسی، و موارد را با یکدیگر مقایسه کنید. در هر گروه یکی از موقعیت‌های فرضی را با موقعیت واقعی ایران مقایسه کنید.

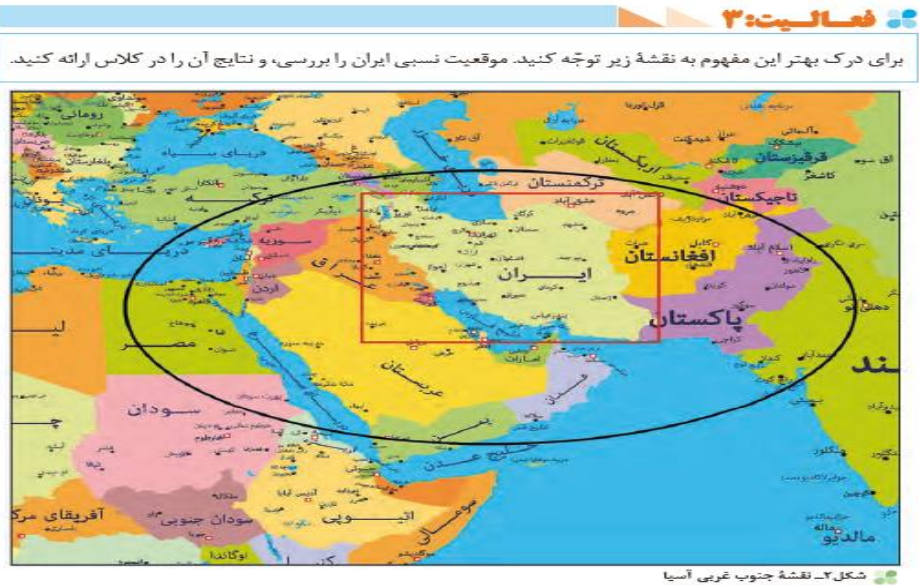

۱۰- موقعیت نسبی را تعریف کنید ؟

محل قرار گیری هر مکان ، نسبت به پدیده های طبیعی یا انسانی پیرامون خود ، موقعیت نسبی آن مکان است

۱۱- منظور از موقعیت نسبی یک کشور چیست ؟

محل قرار گیری آن ، نسبت به سایر کشورها ، دریاها ، تنگه ها ، کانال ها ، خلیج ها ، منابع اقتصادی و منابع اقتصادی

برآى درك بهتر اىن مفهوم به نقشه زىر توجه كنىد. موقعاى نسبى ايران را بررسى، و نناى آن را در كلاس ارااه كنىد.

ايران در جنوب غربى قاره آسيا و منطقه خاورمىانه قرار گرفته اسآ. به درىاى خزر ، خلىج فارس ، تنگه هرمز و درىاى عمان دسترسى دارد. در نناى به آب هاى آزاد جهان مآصل اسآ .

١٣ چرا ايران از موقعاى نسبى ممتازى برخوردار اسآ ؟ زىرا در مجاورآ خلىج فارس، درىاى عمان، تنگه هرمز و درىاى خزر قرار گرفته اسآ.

١٤ منطقه خلىج فارس از چند نظر دارى اهمىآ اسآ ؟
 ١- ارزش و نقش ارتباطى بين قاره اروپا ، افرىقا و آسيا
 ٢- بزرگآرى منب انرژى جهان اسآ .
 ٣- يكى از كانون هاى ثروآمنآ جهان اسآ و كانون توجه صادركننآگان كالاهاى صنعاى و غير صنعاى اسآ.
 ٤- ارزش فرهنگى و سياسى دارد.

١٥ در حال حاضر ارزش و نقش ارتباطى منطقه خلىج فارس از چه نظر اسآ ؟ به عنوان حلقه اى از زنجىره اى حمل و نقل نفت و كالا اهمىآ خود را حفظ كرده اسآ .

١٦ چرا منطقه خلىج فارس ، منب انرژى جهان اسآ ؟ زىرا حدود ٦٦٪ نآاىر نفت و ٢٨٪ نآاىر گاز را در خود جاى داده اسآ .

١٧ چرا خلىج فارس به صوت يكى از كانون هاى ثروآمنآ جهان در آمده اسآ ؟

به دلیل درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام

۱۸ چرا منطقه خلیج فارس مورد توجه صادر کنندگان کالاها ی صنعتی و غیر صنعتی است ؟
زیرا یکی از کانون های ثروتمند جهان است و بازار بزرگ مصرف می باشد .

۱۹ چرا منطقه خلیج فارس ارزش فرهنگی و سیاسی دارد ؟
زیرا در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

۲۰ چرا منطقه خلیج فارس در گذشته و امروزه مورد توجه قدرت های جهانی بوده است ؟
زیرا تسلط بر آن موازنه قدرت را در جهان تغییر می دهد.

۲۱ رتبه ایران را در هر یک از موارد زیر بنویسید ؟
جمعیت : اول وسعت : دوم تولید نفت : سوم

۲۲ تنگه هرمز آبراهه هلالی شکل است که آبهای آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می کند.

۲۳ چرا تنگه هرمز مهم ترین آبراهه راهبردی و یکی از گذرگاه های تجاری مهم جهان است ؟
به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است .

شکل ۳-۱. قایق های تندرو سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - تنگه هرمز
شکل ۴-۱. کشتی ارتش جمهوری اسلامی ایران - تنگه هرمز

۲۴ چرا دریای عمان اهمیت زیادی برای ایران دارد ؟

به واسطه مجاورت به آب های آزاد، و وجود سواحل با قابلیت های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی

۲۵ اهمیت دریای خزر برای ایران چیست ؟

بزرگترین پهنه آبی محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار بزرگ مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه

۲۶ چرا مرزها دارای اهمیت هستند ؟

زیرا عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد .

پاسگاه مرزی

۲۷ ایران بیشترین مرز را با کشور عراق و کمترین مرز را با کشور ارمنستان دارد. و با ۱۵ کشور مرز خشکی و آبی دارد.

۲۸ انواع مرز را با توجه به بیشترین درصد به ترتیب نام ببرید ؟
مرزهای خشکی ، آبی (دریایی) و رودخانه ای

۲۹ در کشور ایران بیشتر خطوط مرزی از نوع خشکی و کمترین آن از نوع رودخانه ای می باشد .

۳۰ اهمیت مرز از نوع راه های آبی چیست ؟

امکان روابط بازرگانی یا تجاری بیشتری را فراهم می کند.

۳۱ چرا دسترسی به آب های آزاد برای کشورها دارای اهمیت می باشد ؟

زیرا علاوه بر امکان ارتباط با سایر نقاط جهان ، دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی و سوخت های فسیلی را نیز فراهم می کند.

شکل ۱۰ - فعالیت های دریانوردی در خلیج فارس و دریای عمان

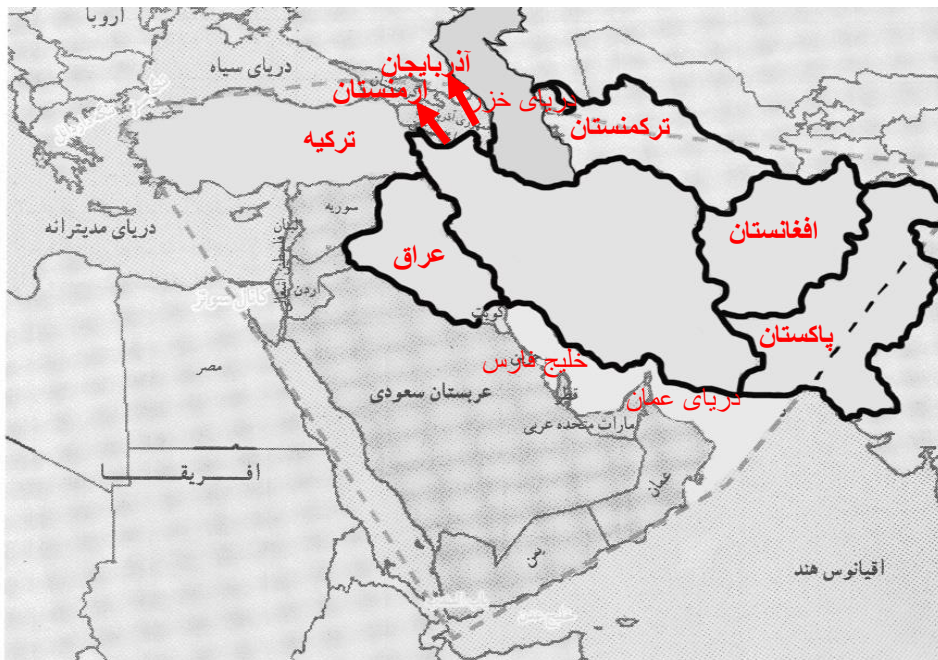

شکل ۹ - چابک جایی کالا در اسکله شهید رجایی

۳۲ خطوط هوایی چه امکانی را برای کشور فراهم کرده است؟
دسترسی به سایر کشورهای جهان را امکان پذیر می سازد، و از طریق آن، ارتباط با سایر نقاط جهان فراهم می شود.

۳۳ مرزهای آبی شمال و جنوب ایران چه مزیت هایی برای کشور ما به وجود آورده است؟
امکان روابط بازرگانی و مبادلات انرژی مانند نفت و گاز را برای کشور فراهم کرده است. همچنین در قدرت ملی و سیاست خارجی کشور نیز موثر می باشند.

۳۴ چرا تنگه ها، آبراهه های مهم و استراتژیک محسوب می شوند؟
- بیشتر مبادلات انرژی جهان، نظیر نفت و گاز و سایر تبادلات از مسیرهای تنگه ها یا آبراهه ها عبور می کند.
- هر قدرتی که کنترل تنگه و جزایر پیرامون و حاکمیت بر آنها را در اختیار داشته باشد قادر است موازنه قدرت منطقه ای و جهانی را به نفع خود تغییر دهد و می تواند اراده سیاسی خود را در صحنه بین المللی و منطقه ای اعمال کند.
- تنگه ها و آبراهه ها، موقعیت هایی هستند، که در قدرت ملی و سیاست خارجی کشورها تاثیر دارند.
۳۵ محل هر یک از مکان های زیر را بر روی نقشه نمایش دهید:

- عراق
- ترکیه
- افغانستان
- پاکستان
- ترکمنستان
- دریای خزر
- خلیج فارس
- دریای عمان
- آذربایجان
- ارمنستان

مرز چیست؟

- ۱) محل قرار گرفتن هر مکان، نسبت به دیگر پدیده ها
- ۲) محل دقیق هر پدیده یا مکان، باتوجه به طول و عرض جغرافیایی
- ۳) مهم ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه
- ۴) محل قرار گرفتن هر مکان و محل دقیق هر پدیده

۳۶

۳۷

کدام گزینه بیانگر موقعیت نسبی نیست؟

- ① دریا ② کانال‌ها ③ موقعیت ارتباطی ④ منابع اقتصادی

۳۸

چرا ایران از موقعیت ممتازی برخوردار است؟

- ① دارای ارزش فرهنگی و سیاسی مهم است.
 ② دارای بزرگ‌ترین منابع انرژی نفت و گاز جهان است.
 ③ نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا است.
 ④ در مجاورت خلیج فارس و تنگه هرمز قرار گرفته است.

۳۹

کدام گزینه از دلایل اهمیت خلیج فارس و تنگه‌ی هرمز نیست؟

- ① درآمدها و دلارهای ناشی از فروش نفت و ثروت مهم خلیج فارس
 ② نقش ارتباطی بین قاره آسیا، اروپا و آمریکا و زنجیره حمل نفت
 ③ وجود ذخایر عظیم نفتی و گازی فراوان در خلیج فارس
 ④ دارای ارزش فرهنگی، سیاسی و مرکز و قلب جغرافیای سیاسی

۴۰

داشتن راه‌های آبی، امکان کدام روابط را بین ایران و کشورهای دیگر، بیشتر فراهم می‌کند؟

- ① سیاسی ② بازرگانی ③ نظامی ④ فرهنگی

۴۱

کدام گزینه از مزایای دسترسی به آب‌های آزاد توسط کشورهای هم‌جوار نیست؟

- ① منابع غذایی ② منابع معدنی ③ سوخت‌های فسیلی ④ قدرت نظامی